

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Prullenbakken centrum

DATUM
23 mei 2025
Verzonden: 27-05-2025

BIJLAGEN
3

BEHANDELD DOOR
EM (Eva) Wijnen

TELEFOONNUMMER
043 350 5209

ONZE REFERENTIE
2025.01871

E-MAILADRES
Eva.Wijnen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 9 oktober 2024 bent u via [RIB - Prullenbakken - inspectie onderzoek en winkelgebiedenscan.pdf](#) geïnformeerd dat, conform de nota 'Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024-2028 '(NIBOR) Beheren voor de toekomst'', het straatmeubilair veilig en van voldoende technische kwaliteit dient te zijn en dat het de beoogde functie vervult. Via deze RIB informeer ik u over de reeds uitgevoerde acties en schetsen wij het vervolgproces.

De volgende werkzaamheden zijn uitgevoerd:

- Inspectie en hieruit volgend prullenbakkenadvies
- Richtlijn afvalbakken
- Winkelgebieden scan

Waarbij de eerste twee zaken zijn bekostigd uit de € 50.000 waarover schriftelijke vragen zijn gesteld in de brief van 9 december 2024 (zie [antwoord voor Liberale Partij Maastricht - Onderzoek van 50.000 naar prullenbakken.pdf](#)). De winkelgebieden scan is een jaarlijks terugkerend onderzoek.

Inspectie en prullenbakkenadvies

Conform NIBOR is, op basis van inventarisatie, inspectie en registratie, het gegevensbestand van de prullenbakken geactualiseerd: de prullenbakken zijn technisch geïnspecteerd op o.a. gebreken, zoals scheefstand, laklaag, vervuiling en defecten. Vanwege de hoge ledigingsfrequentie van de prullenbakken in het centrum is aanvullend een advies over de prullenbakken aangevraagd om te bezien welke acties noodzakelijk zijn om een schoon straatbeeld in de toekomst te behouden.

In het centrum van Maastricht staan ruim 400 prullenbakken waarvan een deel drie- tot vijfmaal per dag wordt geleegd en nog steeds onvoldoende capaciteit blijken te hebben. Door het hoge bezoekersaantal, in combinatie met de hoeveelheid afval door de zogenaamde "take away" producten, staat de capaciteit van de huidige prullenbakken onder druk om een schoon straatbeeld in combinatie met een efficiënte lediging te behouden.

DATUM
23 mei 2025

De technische staat van de prullenbakken is op veel plekken matig tot onvoldoende, dit betreft zowel de technische kwaliteit (laklaag, sloten, scharnieren) alsook de uitstraling (graffiti, besmeuring, vuil). Daarbij is ook de bestrating onder de prullenbakken en rondom de prullenbakken vaak vuil. Advies uit het onderzoek is dan ook om de totale inzamelcapaciteit te verhogen, intensiever in te zetten op onderhoud en lediging en afvalzakken in de prullenbakken te gebruiken. Daarnaast is het advies prullenbakken bijplaatsen of locaties te heroverwegen. Ook is het advies uit het onderzoek om samenwerking met derden te zoeken, zoals met ondernemers voor het plaatsen van eigen prullenbakken.

Richtlijn afvalbakken

Ondertussen is er ook een richtlijn opgesteld voor het plaatsen van nieuwe afvalbakken (ook bij herontwikkelingen) per gebiedstype. Deze richtlijn is voor zowel prullenbakken als ook de hondenpoepbakken. Met deze richtlijn vindt bestendiging plaats van de huidige werkwijze voor het plaatsen van afvalbakken, waarin onder andere is opgenomen dat voor het centrum en de woonwijken een ander type prullenbakken in gebruik zijn. Indien in de toekomst het type prullenbak wijzigt, vindt een aanpassing van de richtlijn plaats.

Winkelgebieden scan

De jaarlijkse winkelgebieden scan, welke is uitgevoerd bij Plein 1992, Wyckerbrugstraat, Muntstraat, Helmstraat, Grote Staat, Kleine Staat, Mosae Forum, Wolfstraat, Smedenstraat en Maastrichterbrugstraat, geeft inzicht in de beleving van zowel bezoekers en winkeliers op veel facetten van de openbare ruimte. Hieruit blijkt dat inwoners deze straten als gemiddelde schoonscore een 7,0 geven. Hiermee scoort Maastricht hoger dan het landelijk gemiddelde van een 6,8. De volgende punten verdienen hierbij wel aandacht. Sigarettenpeuken, papier (zoals bonnetjes) en afval van zogenaamde “take away” producten zien bezoekers als meest storend zwerfafval. Het aantal prullenbakken in de winkelstraten is net toereikend. Dit onderschrijft de actie om de inzamelcapaciteit te vergroten en de locaties van prullenbakken te heroverwegen.

Vervolgproces

Op basis van de inspectie en het advies blijkt dat voor het behouden van een schoon straatbeeld in het centrum het huidige formaat prullenbak niet toereikend is en dat aandacht dient uit te gaan naar het onderhoud. Door het plaatsen van grotere prullenbakken ontstaat een grotere inzamelcapaciteit en daar waar nodig worden prullenbakken bijgeplaatst/ verplaatst. De vervanging vindt fasegewijs plaats en wordt gefinancierd uit de bestemmingsreserve aanpak zwerfafval.

In 2025 wordt gestart met het plaatsen van circa 50 grotere prullenbakken in het gebied Mosae Forum, Markt, Grote Staat, Wycker Brugstraat en de straten die daartussen liggen. Daarnaast komen op nog nader te bepalen locaties persprullenbakken, welke een nog grotere capaciteit hebben. Met de resultaten uit de aanpak voor dit gebied is het mogelijk om de effecten voor het hele centrum te kunnen inschatten en ervaring op te doen met deze werkwijze, waaronder het gebruik van afvalzakken in de prullenbakken. Vervolgens komen ook in de aanloopstraten, pleinen en op een aantal locaties in de parken de volgende 50 grotere prullenbakken (2026).

De overige (minder intensief gebruikte) prullenbakken in het centrum volgen in 2026 of 2027 voor de vervanging dan wel herstelwerkzaamheden. De ondernemers worden via de ondernemersvereniging

DATUM
23 mei 2025

betrokken. Met ondernemers die drink- en etenswaren verkopen vindt overleg plaats om te komen tot het gebruik van éénzelfde type (eigen) prullenbak.

Onderhoud en reiniging

Het onderhoud en de reiniging vindt nu incidenteel plaats indien nodig. Om de technische staat van de prullenbakken te verbeteren wordt structureel onderhoud en reiniging ingericht, dit heeft een positief effect op de levensduur en zorgt voor een betere uitstraling. De aanbesteding van deze werkzaamheden voor zowel het centrum als de woonwijken wordt na de zomer opgestart.

Hoogachtend,

John Aarts,
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Vastgoed, Duurzaamheid en Hospitality

**Prullenbakken binnenstad
Maastricht**
Advies Verbetervoorstellen

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 493223.100
definitief revisie 2.0
14 november 2024

Prullenbakken binnenstad Maastricht

Advies Verbetervoorstellen

projectnummer 493223.100
definitief revisie 2.0
14 november 2024

Auteur(s)

Mark van den Kieboom

Opdrachtgever

Gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Colofon

Projectgroep

Mark van den Kieboom
Eva Wijnen
Maurice Schepers
Jean-Louis Lemmens

Tekstbijdragen

Antea Group

Fotografie

Antea Group & Gemeente Maastricht

datum	beschrijving	vrijgave
14 november 2024	definitief	RvH

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding en doel	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel advies 'prullenbakken binnenstad'	4
2.	Situatieschets & conclusie	5
2.1	Geografie en stedenbouw	5
2.2	Huidige prullenbakken	5
2.2.1	Soort en aantallen	5
2.3	Onderhoud en lediging van prullenbakken	6
2.4	Conclusie	7
3.	Advies optimalisatie prullenbakken in binnenstad	8
3.1	Advies op hoofdlijn	8
3.2	Advies kernpunten: soort, locatie, capaciteit, onderhoud en samenwerking	8
3.2.1	A. Totale inzamelcapaciteit prullenbakken binnenstad verhogen	9
3.2.2	B. Locaties prullenbakken	9
3.2.3	C. Typen prullenbakken	9
3.2.4	D. Onderhoud en lediging:	10
3.2.5	E. Samenwerking met derden	10
3.3	Advies vervolgacties	10
3.4	Tot slot	11
4.	Bijlage: Visualisatie	13

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

De binnenstad van Maastricht heeft een historisch karakter en er is veel bedrijvigheid van allerlei ondernemingen. Naast dit reguliere aanbod zijn er veel evenementen gedurende het jaar. Deze combinatie maakt dat de binnenstad een grote aantrekkingskracht heeft op bezoekers die komen winkelen, toeristen uit de regio en ver daarbuiten en bezoekers van de evenementen. De binnenstad en met name het kernwinkelgebied, de parken en de pleinen worden zeer intensief gebruikt.

Al deze activiteiten veroorzaken veel zwerfafval in de binnenstad. Er ontstaat zwerfafval (van blikjes, zakjes en papier tot sigarettenpeuken) op straat en de aanwezige prullenbakken in de binnenstad worden intensief gebruikt.

Het zwerfafval dat in de binnenstad ontstaat vraagt veel inzet om de binnenstad op het afgesproken niveau te houden. De prullenbakken in het kernwinkelgebied worden meerdere keren per dag geledigd, zijn soms moeilijk bereikbaar voor de uitvoeringsdienst door de drukte en veel bakken zijn vuil en verouderd.

1.2 Doel advies 'prullenbakken binnenstad'

Het doel van dit advies is om verbetervoorstellen te doen voor zwerfafvalvoorzieningen in het gebied, zodat de gemeente Maastricht de binnenstad komende jaren efficiënter schoon kan houden.

Bij dit advies dient daarbij rekening gehouden te worden met:

- Het beschermde stadsgezicht van de binnenstad;
- Bereikbaarheid/veiligheid: beperkingen voor het plaatsen van prullenbakken in verband met doorstroming. Ook vanwege de hoge bezoekersaantallen gedurende de dag;
- Netheid en kwaliteit: uitstraling en onderhoudsniveau
- Overig: bovengrondse en ondergrondse ruimte & mogelijkheden voor de inzet voor onderhoud en lediging van de prullenbakken.

2. Situatieschets & conclusie

2.1 Geografie en stedenbouw

De opzet van de binnenstad met een aantal pleinen, verbonden door enkele doorgaande straten en veel kleinere straatjes en steegjes maken de binnenstad een divers gebied waar relatief weinig ruimte is voor het toepassen van prullenbakken en afvalvoorzieningen. De geografie en stedenbouw levert de volgende randvoorwaarden en aandachtspunten op bij het toepassen van prullenbakken:

Beschermd stadsgezicht:

- Passen in straatbeeld;
- Karakter niet aantasten;
- Uniformiteit in straatmeubilair onderling.

Bereikbaarheid/veiligheid:

- Voorkomen van obstakels waardoor de doorstroming van bezoekers of minder validen of visueel beperkten worden gehinderd;
- Bereikbaarheid voor hulpdiensten en verkeer voor laden en lossen;
- Risico op brand in een prullenbak: mag niet overslaan naar het pand.

Netheid en kwaliteit:

- Vervuiling en degradatie van openbare ruimte voorkomen;
- Robuuste materialen toepassen die lang meegaan.

Overig:

- Ondergronds weinig tot geen ruimte in verband met aanwezige kabels, leidingen, funderingen en mogelijk archeologische beperkingen;
- Inzet van reiniging en lediging gedurende de dag dient rekening te houden met beperking van overlast voor bezoekers.

2.2 Huidige prullenbakken

2.2.1 Soort en aantallen

In de binnenstad zijn **405 prullenbakken** aanwezig. Deze gegevens zijn afkomstig uit de inventarisatie en inspectie zoals in juni en juli 2024 is uitgevoerd. In de kaart op de volgende pagina (afbeelding 1) zijn deze zichtbaar. Opvallend is dat een groot aantal verschillende prullenbakken is toegepast in het gebied.

Daarbij komen wel een aantal typen naar voren als het meest voorkomende.

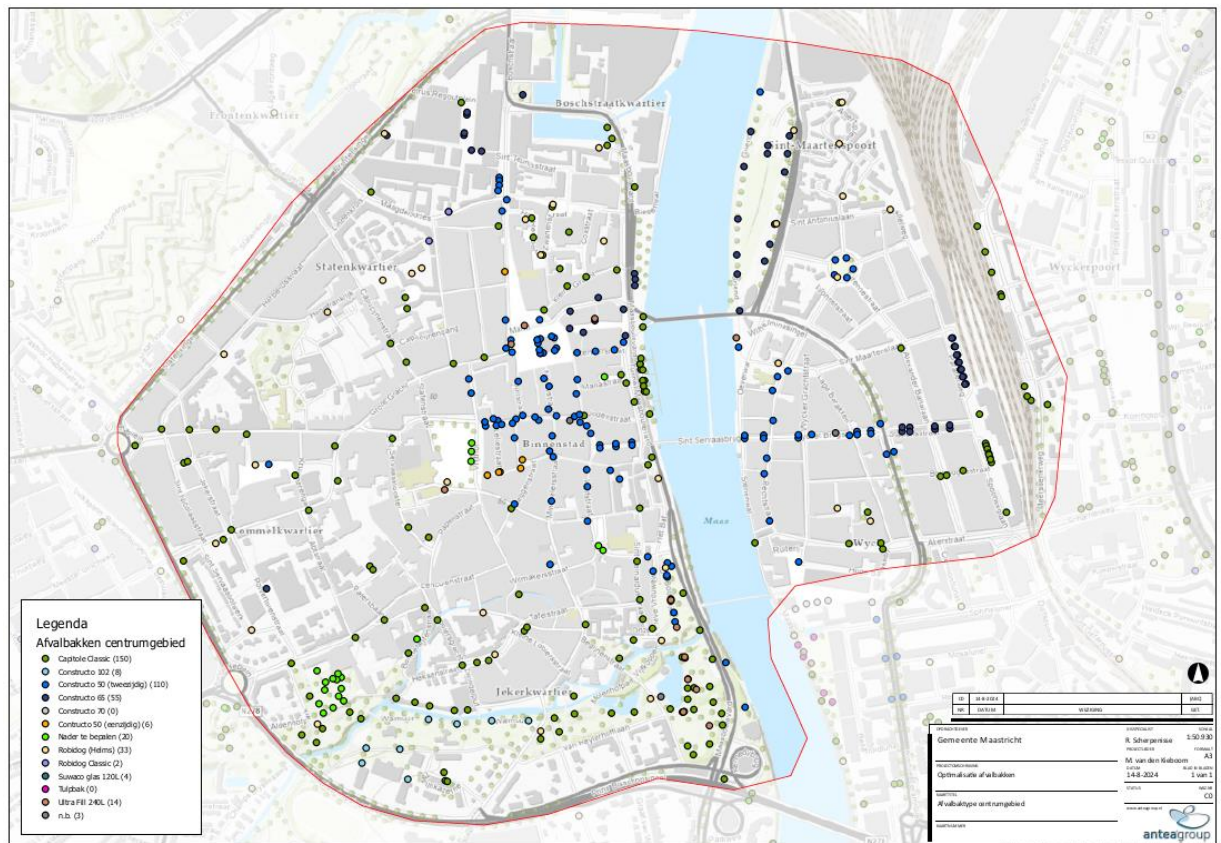
• Capitole classic:	150 stuks van 45 liter p.st.
• Constructo 50 (tweezijdig (110) en eenzijdig (6)):	116 stuks van 50 liter p.st.
• Constructo 65:	55 stuks van 65 liter p.st.
• Robidog (helms (33) en classic (2))	35 stuks van 35 liter p.st.
• Constructo 102	8 stuks van 102 liter p.st

Daarnaast zijn andere soorten prullenbakken aanwezig in parken: de persende bak en de glasbak:

• Mr. Fill persend	10 stuks van 240-liter p.st.
• Mr. Fill	4 stuks 240-liter p.st. (zonder pers)
• Suweco glas	4 stuks van 120 liter p.st.

Inzamelcapaciteit prullenbakken

Op basis van de aantallen en de capaciteit per prullenbak betekent dit een **capaciteit van ruim 22.000 liter** in het aangegeven gebied.

Afbeelding 1: Prullenbakken in binnenstad Maastricht

Afbeelding 2: Constructo 50

Afbeelding 3: Capitole classic

Afbeelding 4: Mr. Fill

2.3 Onderhoud en lediging van prullenbakken

Lediging prullenbakken

Het ledigen van de prullenbakken wordt 7 dagen per week uitgevoerd. De eerste lediging vindt plaats voor opening van de winkels tussen 6.30 en 8.30. In deze ronde worden alle bakken geleidigd. Vervolgens worden gedurende de dag de prullenbakken in de straten en op de pleinen extra geleidigd. Met name de prullenbakken in de drukke straten tussen de pleinen en in de route naar het station worden vaker geleidigd. De lediging van de prullenbakken in de binnenstad is zo'n 3 tot 5x per dag, gedurende het gehele jaar op elke dag van de week. Dit is afhankelijk van de locatie, het seizoen en de drukte in het centrum. De lediging is in het kernwinkelgebied minimaal viermaal per dag.

De inzet voor de lediging van de prullenbakken in de binnenstad is zo'n 85 uur per week. Op jaarbasis betekent dit een inzet van 4420 uur. Daarnaast zijn er ook transportkosten, stortkosten en dergelijke. Dit betekent een aanzienlijke inspanning in tijd en budget per jaar voor onderhoud en lediging van deze prullenbakken.

Overig onderhoud

Naast ledigen van de prullenbakken bestaat het overig onderhoud uit technisch onderhoud en schoonmaken. Op dit moment wordt het technisch onderhoud uitgevoerd wanneer een bak dusdanig versleten of beschadigd is dat hij niet functioneert. Uit de inspectieresultaten en gesprekken blijkt dat een aanzienlijk deel van de prullenbakken een matige tot slechte kwaliteit heeft, waardoor lediging minder efficiënt verloopt en de uitstraling te wensen over laat.

De netheid van de prullenbakken en van de ondergrond direct rondom de prullenbakken is op veel plekken matig tot slecht. De bakken zijn vaak vies door besmeuring en onder de bakken is op veel plaatsen de bestrating door lekkages uit de prullenbak vies. De onderstaande foto's (afbeelding 5 & 6) illustreren dit.

Afbeelding 5 en 6: voorbeelden besmeuring bestaande prullenbakken

2.4 Conclusie

Uit de huidige situatie blijkt het volgende:

- Met de toename van de bezoekersaantallen en de toegenomen hoeveelheid vervuiling door bijvoorbeeld raamverkoop en meer take-awayproducten volstaan de huidige typen en de huidige totale capaciteit prullenbakken niet voor een schoon straatbeeld die met een efficiënte lediging de onderhouden zijn.
- De technische staat van de bestaande bakken is op veel plekken matig tot onvoldoende op zowel de technische kwaliteit (sloten, scharnieren, laklaag) als verzorging en uitstraling (graffiti, besmeuring, vuil) waardoor lediging minder efficiënt plaatsvindt en de uitstraling minder is.
- De omgeving onder (bestrating) en rondom (muur, schakelkasten voor nutsvoorzieningen e.d.) zijn op veel plekken smerig en vuil. Dit zorgt voor een vuile uitstraling.
- De inzet voor de lediging is hoog en het wordt steeds lastiger voldoende personeel te vinden om de benodigde inzet rond te krijgen.

“Voor een toekomstbestendige situatie is het noodzakelijk te investeren in de prullenbakken in het centrum. Gezien de huidige situatie en randvoorwaarden die het gebied stelt is het van belang hierbij in te zetten op zowel verbeteren van de kwaliteit en conditie van bestaande locaties waar prullenbakken staan als in het heroriënteren waar bakken wel en niet kunnen staan.”

3. Advies optimalisatie prullenbakken in binnenstad

In dit hoofdstuk wordt het advies voor de prullenbakken nader uitgewerkt.

3.1 Advies op hoofdlijn

Het advies voor de prullenbakken op hoofdlijn is:

Investeren in een toekomstbestendige inzamelstructuur voor zwerf- en consumptieafval

“Investeringen in betere prullenbakken in de binnenstad levert extra kwaliteit op in uitstraling en een verhoogde kwaliteit van verzorging en netheid. Deze aanpassingen gaan hand in hand met het streven naar een uniform straatbeeld dat een geheel met de omgeving vormt. De passage ‘Ruimte voor vernieuwing waarbij de historische context wordt gerespecteerd’ uit het Raamplan Openbare Ruimte biedt binnen de gestelde kaders de mogelijkheid tot het verbeteren van de prullenbakken. Immers, een mooie, goed ingepaste prullenbak die goed te onderhouden is en minder vervuiling onder en rondom de bak veroorzaakt draagt bij aan een verhoogde uitstraling in plaats van de huidige prullenbakken die afbreuk doen aan de omgeving. Daarbij dient gericht gekeken te worden naar de huidige knelpunten in zowel locaties van prullenbakken als naar de benodigde capaciteit in volume in relatie tot de inzet voor lediging zodat efficiënt kan worden geledigd.

Naast de prullenbakken die zijn geplaatst en worden beheerd door de gemeente is het advies te onderzoeken op welke wijze derden (ondernemers, evenementen) vanuit hun verplichtingen en verantwoordelijkheid ook een bijdrage gaan leveren aan een prettige, schone binnenstad. Hierbij is het advies in te zetten op een gezamenlijke aanpak zodat ook ondernemers hun steentje bijdragen en vooral te kijken hoe zij een structurele bijdrage kunnen leveren aan hun eigen omgeving van de onderneming.”

Niets doen betekent achteruitgang

Wanneer komende jaren niets wordt gedaan, blijft de huidige situatie in stand en zal deze naar verwachting verslechteren. De huidige prullenbakken zijn technisch op het eind van de levensduur. Bovendien lijkt de ontwikkeling te zijn dat eerder meer dan minder druk op de binnenstad ontstaat. Zonder te investeren is een toename in volle prullenbakken, vervuiling van de binnenstad en extra benodigde maar schaarse personele capaciteit te verwachten. Ook overlast door geur en stank en mogelijke overlast door muizen en ratten zijn denkbare effecten van het niet meegroeien met de ontwikkelingen.

3.2 Advies kernpunten: soort, locatie, capaciteit, onderhoud en samenwerking

Advies uitgesplitst naar kernpunten:

Het advies omvat vijf kernpunten voor de aanpak die onderling met elkaar verbonden zijn.

- A. **Totale inzamelcapaciteit prullenbakken binnenstad verhogen:** het totaal beschikbare volume van de prullenbakken vergroten met minimaal 35%, waarbij de capaciteit wordt geplaatst op de plekken met de grootste afvaldruk. Hierdoor is meer capaciteit beschikbaar waardoor minder vaak geledigd hoeft te worden en meer flexibiliteit in planning ontstaat.
- B. **Locaties prullenbakken:** heroverwegen van de locaties van de bestaande prullenbakken met als kern de reductie van prullenbakken op plekken met weinig drukte en uitbreiding in het kernwinkelgebied en aangevuld met voorzieningen op de pleinen.
- C. **Typen prullenbakken:** aanpassen van de huidige prullenbakken naar (gedeeltelijk) een nieuw type prullenbak. De huidige prullenbakken in de binnenstad daarbij omvormen naar een type dat meer capaciteit heeft, niet doorlekt op de onderliggende bestrating en makkelijk schoon te maken valt. Hierbij kan een bestaande prullenbak worden gekozen. Ook kan een eigen Maastrichtse prullenbak worden ontwikkeld en geproduceerd en kan worden gekeken naar het aanbrengen van folie of wrapping voor extra identiteit en als preventie tegen vervuiling.
- D. **Onderhoud en lediging:** het algemene onderhoud van de bestaande en in toekomst nieuwe prullenbakken verhogen voor een betere uitstraling die past in het totale straatbeeld en de gewenste hoogwaardige uitstraling. Daarvoor kunnen de bestaande bakken worden opgeknapt en wordt

structurele, periodieke reiniging uitgevoerd. Nieuwe bakken worden onderhoudsvriendelijk uitgevoerd en worden getest en getoetst op onderhoud en ledigingsgemak. De lediging is op dit moment zeer arbeidsintensief doordat de capaciteit in volume van de prullenbakken te klein is voor de aangeboden hoeveelheid afval (zie 3.2.1) waardoor veel ledigingsronden noodzakelijk zijn om de bakken functioneel te houden. Door veroudering en het vele gebruik van de prullenbakken wordt het ledigen en onderhouden van de prullenbakken steeds arbeidsintensiever.

- E. **Samenwerking met derden:** naast de prullenbakken die door gemeente Maastricht worden geplaatst en onderhouden kijken naar de mogelijkheden om samspraak met de ondernemers en evenementen afspraken te maken over een gedeelde verantwoordelijkheid voor voldoende capaciteit tijdens en buiten de openingstijden en op en rond de evenementen.

Deze onderdelen zijn in de volgende paragrafen nader uitgewerkt in aandachtspunten en kansen.

3.2.1 A. Totale inzamelcapaciteit prullenbakken binnenstad verhogen

De kansen en verbeterpunten zijn:

- Verhogen beschikbare capaciteit van prullenbakken met minimaal 35 tot 50% op basis van totale huidige volume. Deze extra capaciteit wordt bereikt door op bestaande locaties grotere bakken toe te passen (zie 3.2.3) en door op specifieke routes en plekken extra prullenbakken te plaatsen (zie 3.2.2).
- Toepassen van mobiele, tijdelijke prullenbakken als aanvulling op bestaande bakken tijdens drukste momenten en tijdens evenementen.
- Persende prullenbakken in het kernwinkelgebied toepassen als toevoeging waarmee piekbelasting kan worden gereduceerd en ledigingsfrequentie verlaagd kan worden.

3.2.2 B. Locaties prullenbakken

De kansen en verbeterpunten zijn:

- Keuzes/ verbetering locaties prullenbakken;
 - In de drukke doorloopstraten extra capaciteit van bestaande prullenbakken realiseren (groter volume, zie 3.2.3) en extra locaties aanbrengen voor meer spreiding van capaciteit op de route naar minimaal elke 25 meter;
 - Op de pleinen extra voorzieningen aanbrengen op de belangrijkste looproutes en bij de entrees;
 - Prullenbakken verwijderen die weinig gebruikt worden, met name in rustige straten of op plekken die uit het zicht liggen.
- Afhankelijk van straatprofiel/beschikbare ruimte:
 - Smal profiel: smalle prullenbakken behouden of plaatsen. Wel lager model tot aan grond plaatsen voor meer capaciteit;
 - Breed profiel: grotere bakken plaatsen op de bestaande plekken;
 - Kruisingen: grote modellen plaatsen op de kruispunten met ruimte rondom voor een goede bereikbaarheid vanuit meerdere richtingen;
 - Pleinen: Losse, mobiele voorzieningen plaatsen die flexibel zijn.
- Op plekken die minder worden gebruikt (dus geen doorloop van grote mensenmassa): bakken verwijderen en deze capaciteit verplaatsen naar de drukke doorlooproutes.

3.2.3 C. Typen prullenbakken

De kansen en verbeterpunten zijn onderverdeeld naar capaciteit en gebruik en uitstraling/onderhoud:

Capaciteit en gebruik:

- Prullenbakken met grotere capaciteit toepassen voor meer buffercapaciteit op de bestaande locaties.
- Inwerpopening aanpassen voor betere bruikbaarheid en minder overlast door verstopping van grotere tassen, dozen en dergelijke.

- Onderscheid maken tussen wandmodellen in de straten en pleinmodellen met groot volume en een inwerpopening vanuit meerdere hoeken op strategische punten in de buitenring van pleinen, rondom gebouwen (o.a. stadhuis) en op kruispunten.
- Persende prullenbakken toepassen op plekken met de hoogste gebruikersdruk en hoogste ledigingsinzet waarmee volle bakken worden voorkomen en minder geleegd dient te worden.
- Modificaties uitvoeren op bestaande typen bakken of ontwikkelen eigen prullenbak die op de bestaande locaties toegepast kan worden en ook op de bestaande voet kan worden gemonteerd.
- Ontwikkelen en toepassen van speciale evenementenbakken voor drukke momenten in parken en binnenstad als aanvulling op de normale prullenbakken en losse rolcontainers. Zie voorbeeld in bijlage 1.

Uitstraling/onderhoud:

- Uitstraling van de bakken afstemmen op karakter en sfeer van de binnenstad/specifieke locatie.
- Herkenbaarheid en zichtbaarheid verhogen van de (bestaande en nieuwe) prullenbakken.
- Lekdichte prullenbakken realiseren.
- Wrappen van prullenbakken (zie foto-voorbeeld 2 in bijlage 1 'Visualisatie') waarbij bestaande objecten worden voorzien van een coating/folie waarmee de kwaliteit en uitstraling verbetert.

Als mogelijkheid kan ook worden gekeken naar het ontwikkelen van een eigen, Maastrichtse prullenbak die voldoet aan de criteria voor capaciteit, vormgeving en uitstraling. Hiervoor kan een ontwerpwedstrijd of een marktconsultatie worden georganiseerd.

3.2.4 D. Onderhoud en lediging:

De kansen en verbeterpunten zijn:

- Inzetten op schonere prullenbakken door aanbrengen vuilafstotende coating op de prullenbakken en periodiek reinigen met hogedruk.
- Repareren en verbeteren van de prullenbakken die problemen vertonen. De betrokken medewerkers worden hierin betrokken voor het opstellen van een lijst met prullenbakken waar actie benodigd is.
- De frequentie van lediging kan omlaag wanneer de capaciteit wordt uitgebreid en beter wordt verspreid.

3.2.5 E. Samenwerking met derden

De kansen en verbeterpunten zijn:

- Ondernemers eigen bakken laten plaatsen en onderhouden, met een kans dit gezamenlijk te organiseren voor een rustig en evenwichtig straatbeeld dat past in de omgeving.
- Regels opstellen voor verkooppunten en flyers/uitdelen van proefproducten voor de verantwoordelijkheid rondom het opruimen van uitgedeelde materialen.
- Afspraken maken met organisatie evenementen dat het gebied rondom evenement en aanlooproutes onder vergunningsplicht valt en daarmee ook lediging extra wordt ingezet/vergoed.

3.3 Advies vervolgacties

De inzichten en resultaten uit het project leveren onderstaande concrete vervolgacties en adviezen op:

Pilot 'efficiënte lediging' door aanpassing capaciteit en aantal prullenbakken

Om het effect van aanpassingen aan de prullenbakken betreft lediging in beeld te brengen worden in een beperkt gebied aanpassingen gedaan zodat daar extra capaciteit beschikbaar komt. Het effect hiervan wordt gebruikt om de effecten voor de gehele binnenstad te kunnen inschatten en ervaring op te doen met een andere werkwijze.

- Benoemen van 2 tot 3 prioriteitsgebieden (plein, drukke straat) met hoogste inzet/meest verwachte rendement en hier een verbeterplan voor uitwerken met werkgroep.
- Uitwerken verbeterplan voor de prioriteitsgebieden waarin verbeteringen worden uitgewerkt.

- Voorbereiden en uitrollen pilot in deze prioriteitsgebieden op korte termijn en gedurende 4 tot 6 maanden volgen.

Kwaliteitsimpuls bestaande prullenbakken

Om de bestaande prullenbakken een eerste kwaliteitsimpuls te geven worden deze schoongemaakt en gerepareerd waar nodig op korte termijn.

- Uitvoeren van een (extra) reinigingsronde van de prullenbakken in de binnenstad om besmeuring en graffiti, beplakking en vervuiling bestrating te bestrijden voor een beter beeld.
- Reinigingsronde binnenbakken: de binnenbakken worden separaat gereinigd om de achtergebleven resten en besmeuring van de binnenbak te verwijderen en daarmee overlast door geur of ongedierte te reduceren.
- Blijvend afvalzakken toepassen om lekken van de prullenbakken te voorkomen.
- Reparatie en opknappen van de bestaande bakken in de binnenstad op basis van een inventarisatie en afstemming met de medewerkers.

Onderzoek samenwerking met ondernemers en evenementen

- Opstellen document 'kaders en randvoorwaarden voor prullenbakken van ondernemers' als vertrekpunt voor afstemming over verantwoordelijkheden voor een schone binnenstad.
- In afstemming met de afdeling Economie en met Centrummanagement bepalen op welke wijze de ondernemers en evenementen meer betrokken kunnen worden bij het schoonhouden van het centrum en welke criteria hierbij worden gehanteerd. Hierbij diverse mogelijkheden zoals eigen inzet bij het schoonhouden, en/of extra financiering of een lokale 'schoontax'.
- Starten van proef met eigen voorzieningen in eerste proefgebied voor 3 tot 6 maanden.
- Uitrollen van de specifieke afspraken voor en door ondernemers en evenementen op basis van resultaat uit onderzoek.

Prullenbakkenoptimalisatie '2026-2030'

- Bepalen van mogelijkheden voor 3 tot 4 toe te passen typen prullenbakken in de binnenstad, inclusief eisen voor ontwerp en uitstraling, eisen voor lediging (o.a. Arbo-regelgeving) voor de nieuwe situatie in de binnenstad waarmee in de periode 2026-2030 een structurele kwaliteitsslag kan worden gemaakt.
- Opstellen projectplan en kostencomputatie (kosten eenmalig/structureel en baten) voor het optimalisatieplan.
- Meenemen uitkomsten van traject met ondernemers en evenementen in het optimalisatieplan.
- Opstellen vervangings- en uitbreidingsplan prullenbakken inclusief financieringsplan.

Hergebruik en herstel/reparatie prullenbakken

- De bestaande bakken in de binnenstad kunnen in veel gevallen prima hersteld of opgeknapt worden. Hiervoor wordt een aanpak opgezet zodat een verbeterprogramma binnen het MJP voor prullenbakken wordt opgezet.
- De ontwikkelingen van de prullenbakken in het centrum en daarbuiten zorgt voor het vrijkomen van bakken die worden verwijderd of vervangen. Ook in het overige deel van Maastricht gaat komende jaren gewerkt worden aan de prullenbakken. De vrijkomende prullenbakken kunnen daarbij worden beoordeeld met de 'Circulaire Waarde Meter' van Antea Group en op basis daarvan worden gereviseerd of gerepareerd voor een levensduurverlenging. Het toepassen van deze vrijkomende bakken dient wel binnen duidelijke kaders plaats te vinden.

3.4 Tot slot

Dit advies is opgesteld op basis van de uitgevoerde inventarisatie, de verzamelde kwaliteitsgegevens over technische en verzorgende kwaliteit, diverse gesprekken en documenten.

De vervolgstap is om de adviezen een stap verder te brengen en het advies voor de vervolgacties uit paragraaf 3.3. verder concreet te maken en de eerste stappen naar uitvoering te zetten. Daarbij is het belangrijk de stakeholders te betrekken en ook de kosten en baten mee te nemen en op de juiste plek te adresseren. Het

verbeteren van de prullenbakken heeft een breed effect en kent veel stakeholders en belanghebbenden. Dit dient op de juiste wijze aangevlogen te worden voor een optimaal rendement komende jaren.

Bijlage 1: Visualisatie

Opknappen prullenbakken

Voorbeeld 1: oud, smerig en onopvallend straatmeubilair huidige situatie

Voorbeeld 2: wrappen van straatmeubilair van oud naar nieuw, schoon en opvallend

Evenementenbak (voorbeeld gemeente Breda)

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1700 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl

Richtlijn afvalbakken

Gemeente Maastricht

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

Datum: 14 februari 2025
Versie: 2.2
Proj.nr. 493223.100
Auteurs: Mark van den Kieboom
Janneke van Boxtel

www.anteagroup.nl

Inleiding

De opgestelde richtlijn dienen ter onderbouwing bij het plaatsen of verplaatsen van afvalbakken in de openbare ruimte. Dit geldt zowel bij aanvragen als bij herontwikkeling. De uiteindelijke keuze voor het wel of niet toepassen van een afvalbak wordt gemaakt op basis van gebiedskennis en inhoudelijke kennis binnen de gemeente. Aan deze richtlijn worden geen rechten ontleent.

In dit document is opgenomen:

- [Uitgangspunten en kaders](#)
- [Algemene richtlijn plaatsing afvalbak](#)
- [Typen afvalbak per gebied](#)
- [Beslisboom voor plaatsing afvalbak](#)
- [Richtlijn per gebiedstypen](#)

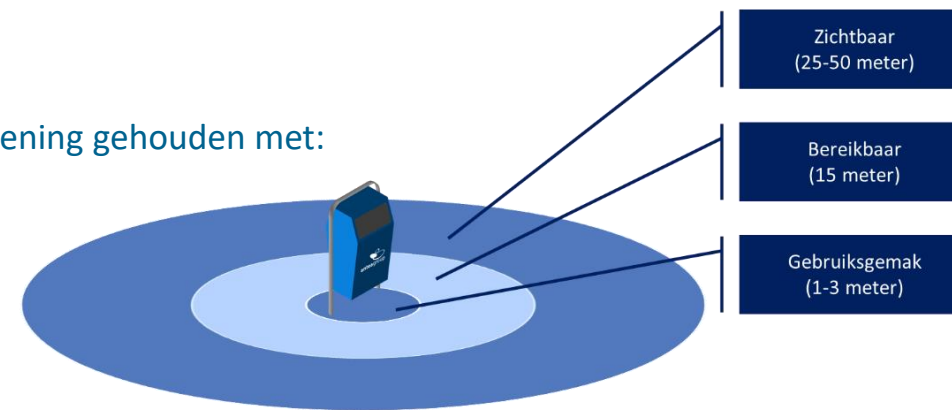

Uitgangspunten & kaders

Landelijke plaatsingsrichtlijn afvalbakken

Voor het optimaal gebruik van afvalbakken wordt bij het toepassen en plaatsen rekening gehouden met:

- Vindbaarheid en herkenbaarheid;
- Gebruiksgemak;
- Aantrekkelijkheid;
- Bewustwording.

Activiteitenbesluit (25-meter regel)

Hierin is vastgelegd dat een ondernemer in de straal van 25 meter vanaf de deur van zijn uitspanning verantwoordelijk is om zwerfafval zoals etenswaren, verpakkingen of andere materialen te verwijderen. Deze regelgeving is van toepassing op iedereen behalve huishouden. Scholen en sportterreinen vallen volgens de landelijke uitleg ook onder deze regeling.

CROW technische kwaliteit & ambities

De gemeente hanteert de CROW-beeldkwaliteitsniveaus als uitgangspunt voor de technische en verzorgende kwaliteit van de openbare ruimte. De geldende kwaliteitsambities zijn vastgelegd in de 'Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024'.

Afvalstoffenverordening gemeente Maastricht, artikel 16, Zwerfafval rondom inrichtingen

1. Degene die een inrichting drijft waar eet- of drinkwaren worden verkocht die ter plaatse kunnen worden genuttigd, draagt zorg voor de aanwezigheid in of nabij de inrichting van een steeds voor gebruik door het publiek beschikbare en tijdig gelege afvalbak of soortgelijk middel voor het houden van afval.
2. Degene die de inrichting drijft verwijdt zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen, afval of andere materialen, die kennelijk uit de inrichting afkomstig zijn of voor de inrichting zijn bestemd, binnen een straal van ten minste 25 meter van de inrichting.

Algemene richtlijn plaatsing afvalbak (1)

Definitie:

Afvalbak: Overkoepelende term voor prullenbakken en hondenpoepbakken.

Prullenbak: Voorziening in de openbare ruimte voor afval van gebruikers die dient ter voorkoming van zwerfafval.

Hondenpoepbak: Voorziening voor het deponeren van hondenpoep(zakjes).

Richtlijn voor plaatsing:

Onderstaande vragen dienen ter ondersteuning bij het wel of niet plaatsen van afvalbakken bij verzoeken tot (ver)plaatsing afvalbakken of nieuwe gebiedsinrichtingen. De beslisboom biedt een verdere uitwerking van richtlijnen.

1. Is er in het gebied meer dan gemiddeld overlast van vervuiling (zwerfafval, hondenpoepafval etc.)?
2. In welk functioneel gebied ligt de locatie?
3. Welke richtlijn is hierop van toepassing?
4. Welke afvalbak (type, kleur) wordt er toegepast?

[Beslisboom](#)

Basis aandachtspunten:

- Vindbaarheid en herkenbaarheid; afvalbakken plaatsen op logische plekken waarbij dezelfde plaatsingsprincipes terugkomen.
- Gebruiksgemak; afvalbakken makkelijk bereikbaar plaatsen en vrij van obstakels.
- Aantrekkelijkheid; zorg dat de afvalbakken schoon, heel en veilig zijn en recht staan (voldoen aan de beeldkwaliteit).
- Bewustwording; door speciale kleurstelling of aanduidingen op afvalbakken gebruikers bewust maken van hun gedrag.

Algemene richtlijn plaatsing afvalbak (2)

Uitgangspunten toepassing en plaatsing afvalbak:

- Het toepassen van een afvalbak is afhankelijk van het gebiedstype. Hierbij worden de daaraan verbonden richtlijnen toegepast’;
- Er worden alleen afvalbakken geplaatst die overeenkomen met de typen, afmetingen en kleurstellingen zoals in de “type afvalbak per gebied” beschreven. Dit waarborgt uniformiteit van de bakken en vergroot de herkenbaarheid;
- Afvalbakken worden geplaatst waar ze een toegevoegde waarde hebben. De effectiviteit van een extra bak wordt beoordeeld om een wildgroei aan afvalbakken te voorkomen. De richtlijn over onderlinge afstand en gebruiksdruk (zie ‘richtlijn gebiedstypen’) geven handvaten voor de afstand tussen de bakken per gebied, vanuit de gebruikscirkel per afvalbak;
- Bij twijfel voor de noodzaak van plaatsing wordt gemonitord op aanwezig zwerfafval in de omgeving en op de vulgraad van bakken in de nabije omgeving;
- Afvalbakken worden niet in een hoek geplaatst. Dit beperkt de bereikbaarheid en zorgt dat afval anoniem achter de afvalbak kan worden gedeponereerd;
- De opening(en) van de afvalbak is/zijn geplaatst richting de looproutes;
- De afvalbak is geplaatst op een logische locatie, er zijn geen obstakels om de afvalbak te bereiken voor bezoekers en medewerkers en de afvalbak is duidelijk zichtbaar uit meerdere hoeken;
- De afvalbak is in lijn geplaatst met overig aanwezig meubilair zoals zitbanken;
- Minimaal 60 cm vrije ruimte rondom deurpanelen/bewegende delen om deze te openen;
- Bij de plaatsing van een afvalbak wordt rekening gehouden met overlast van dieren zoals wespen in de directe omgeving, bijvoorbeeld bij zitbanken of speeltoestellen.

Understanding today.
Improving tomorrow.

Gebiedstypen 'richtlijn'

Winkelgebied

Woongebied

Werkgebied/
Bedrijventerrein

Uitzonderingen

Recreatiegebied
& parken

Buitengebied/
natuurgebied

Hondengebied

Type afvalbak per gebied

In onderstaand overzicht staat aangegeven welk type in welk gebiedstype wordt toegepast. Dit creëert rust en duidelijkheid voor de gebruikers van de openbare ruimte. Op vergelijkbare plekken in Maastricht worden vergelijkbare afvalbakken toegepast in uitvoering en kleur.

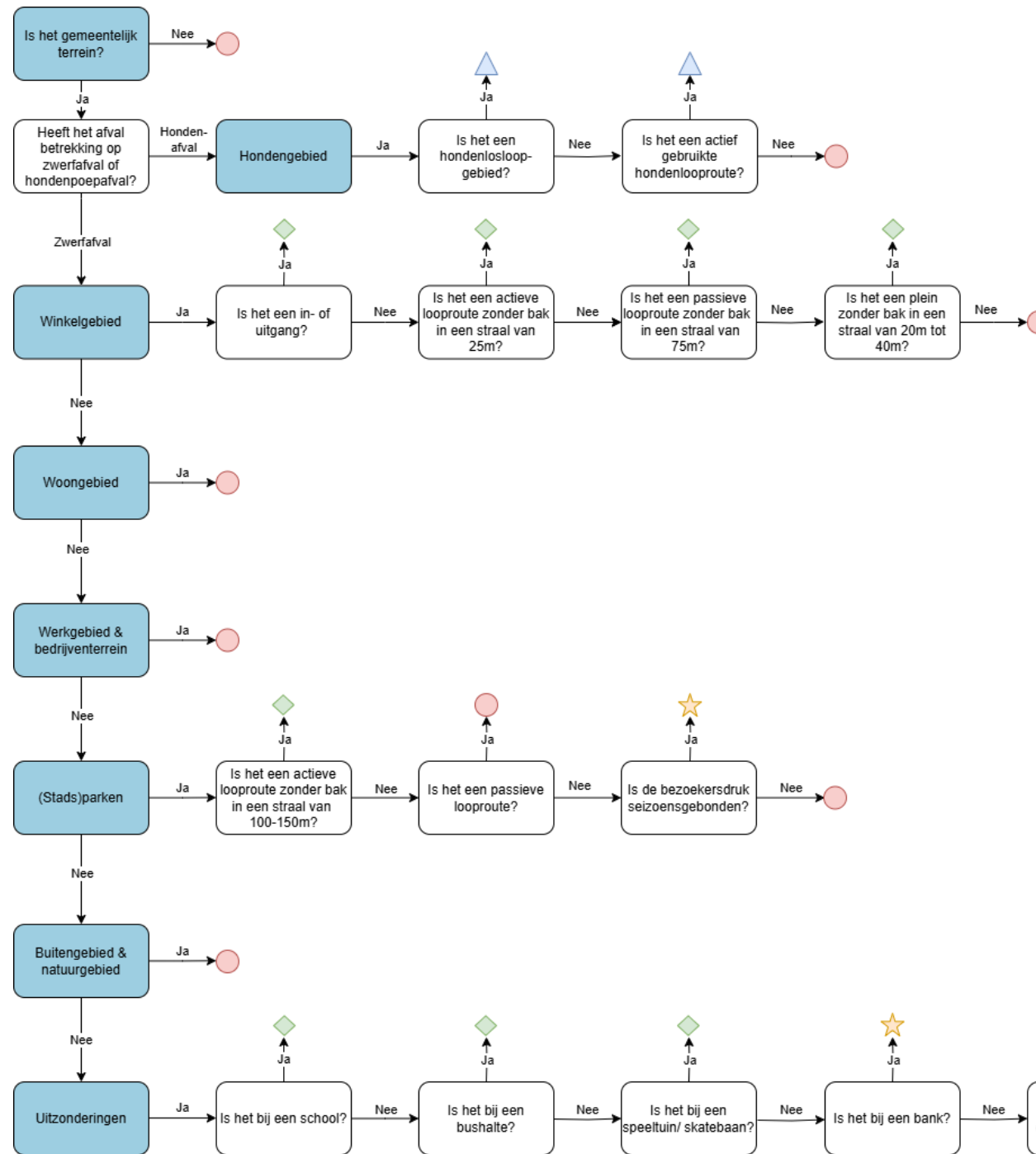
	Bammens Capitole Prestige 50L	Grijsen Constructo (diverse typen)	Hondenaafvalbak	Specials *	Overig/opmerking:
Winkelgebied		X		X	Type afhankelijk van locatie en gebruiksdruk. Grotere uitvoeringen worden toegepast op plekken met hoge of variabele gebruiksdruk.
Woongebied	X				
Werkgebied/ bedrijventerrein					Hier geen prullenbak, tenzij een uitzondering.
Recreatiegebied & parken	X	X		X	
Buitengebied & natuurgebied	X				
Hondengebied	X		X		Afhankelijk van plek/situatie
Uitzonderingen	X			X	

** Specials bestaan uit specifieke typen afvalbak die op plekken worden toegepast. Voorbeelden zijn o.a. persende afvalbakken met groot volume, vaste voorzieningen met een grote capaciteit, bakken met een bijzondere uitstraling en/of tijdelijke bakken. De specials zijn maatwerk en vullen de bestaande afvalbakken aan.*

Stappenplan beslisboom

In de hiernaast getoonde
beslisboom wordt een
stappenplan doorlopen om te
bepalen of een afvalbak op
deze plek kan worden
toegepast vanuit de
gebiedstypen en richtlijn.

START>

Legenda	
	Hondenpoepbak plaatsen
	Prullenbak plaatsen
	Geen afvalbak plaatsen
	Specifieke richtlijnen

Understanding today.
Improving tomorrow.

RICHTLIJN GEBIEDSTYPEN

Winkelgebied

Binnen een winkelgebied komen diverse voorzieningen zoals winkels en horeca voor. Er is een hoge bezoekersdruk het gehele jaar. Een winkelgebied geeft karakter aan een gebied en wordt frequent onderhouden om de verblijfsfunctie van het gebied te optimaliseren. Hieronder vallen het centrumgebied en de winkelcentra in de wijken.

Richtlijn

- Bij in- of uitgangen van winkelgebied wordt één prullenbak geplaatst.
- Actieve, drukke looproutes om de ± 25 meter één prullenbak plaatsen aan wisselende zijde van de looproute.
- Overige looproutes (o.a. aanloopstraten) om de ± 75 meter één prullenbak plaatsen.
- Pleinen binnen een straal van 20 tot 40 meter één prullenbak plaatsen op strategische locaties op de looplijnen.
- Als bovenstaande richtlijn niet van toepassing is dan géén (extra) prullenbak plaatsen.
 - Kijk naar optie om frequenter te ledigen;
 - Maatwerk toepassen in afstemming met gebiedsregisseurs.
- Rondom ondernemingen wordt rekening gehouden met 25 meter-regel.

Woongebied

Het woongebied bestaat voornamelijk uit woonfunctie, waar vooral de eigen inwoners verblijven en de kans op vervuiling relatief laag is. Een afvalbak vervult hier een beperkte meerwaarde. Specifieke verblijfplaatsen vormen hierop een uitzondering. Deze zijn opgenomen onder het blad 'uitzonderingen'. Deze vallen vaak samen met andere gebruiksfuncties.

Richtlijn

- In een woongebied wordt géén prullenbak geplaatst.
- Tenzij de locatie onder uitzonderingen valt → [Uitzonderingen](#)

Werkgebied/ Bedrijventerrein

Bedrijventerreinen bestaan voornamelijk uit de functie werken. De verblijfsduur in deze gebieden is vaak kort en er is relatief weinig vervuiling vanuit de bedrijven en ondernemingen. Specifieke verblijfplaatsen vormen hierop een uitzondering. Deze zijn opgenomen onder het blad 'uitzonderingen'. Deze vallen vaak samen met andere gebruiksfuncties.

Richtlijn

- Op bedrijventerreinen worden géén prullenbak geplaatst.
- Tenzij de locatie onder uitzonderingen valt → [Uitzonderingen](#)

(Stads)Parken

Stadsparken worden gekenmerkt door een hoge bezoekersdruk en een recreatieve functie binnen het gebied.

Richtlijn

- Bij aanvraag van een prullenbak op actieve/ drukke looproutes wordt om de 100-150 meter één prullenbak geplaatst.
 - Prullenbak wordt om-en-om aan diverse zijden geplaatst in verband met bereikbaarheid en zichtbaarheid;
 - Liefst op kruispunten of in combinatie met zitgelegenheid/ picknickplaats.
- Op passieve looproutes wordt géén prullenbak geplaatst.
- In zeer drukke parken wordt de plaatsing gekoppeld aan de looproutes en verblijfplaatsen: maatwerk.
- Bij seizoensgebonden bezoekersdruk met als gevolg een hogere vervuilingsgraad, maatwerk leveren.
 - Frequenter ledigen prullenbakken;
 - Tijdelijk prullenbakken plaatsen op drukke verblijfplaatsen;
 - Volumes prullenbakken vergroten;
 - Prullenbak plaatsen op drukke plekken.

Buitengebied/ Natuurgebied

Het buitengebied kenmerkt zich door een lage bezoekersdruk en bestaat voornamelijk uit een natuurlijk of agrarisch terrein. Het gebruik is extensief en laag.

Richtlijn

- In het buitengebied wordt géén prullenbak geplaatst.
 - Tenzij de locatie onder uitzonderingen valt → [Uitzonderingen](#)
- In natuurgebied wordt géén prullenbak geplaatst.
 - Tenzij het natuurgebied een druk bezochte locatie is. In dat geval overwegen om bij in- en uitgangen en in het gebied prullenbakken te plaatsen.

Hondengebied

Het hondengebied bestaat uit hondenlooproutes en -losloopgebieden. Deze gebieden kunnen overlappen met de andere gebieden. De hondenlosloopgebieden zijn door de gemeente aangewezen gebieden.

Richtlijn

- Bij hondenlosloopgebieden wordt bij in- en uitgangen één hondenafvalbak geplaatst.
- Op actief gebruikte hondenlooproutes wordt om de 200 meter één hondenafvalbak geplaatst.

... Uitzonderingen (1)

Scholen

Een schoolgebied is een locatie waar een of meer basisscholen, hogescholen en universiteiten gevestigd zijn.

- Op basis van maatwerk wordt bepaald hoeveel prullenbakken geplaatst worden, bij elke school wordt minstens één prullenbak geplaatst.
 - De prullenbak wordt op een logische en zichtbare locatie geplaatst waar veel scholieren langskomen;

Bushaltes

Een bushalte is een tijdelijk verblijfsgebied voor passagiers van openbaar vervoer.

- Bij bushaltes wordt één prullenbak geplaatst.

Speeltuinen/ skatebanen

Een speeltuin/ skatebaan biedt mogelijkheden voor recreatie, spel en sociaal contact. Voornamelijk kinderen, ouders en jongeren maken gebruik van deze locaties.

- Bij speeltuinen wordt één prullenbak geplaatst.
 - De prullenbak wordt op een logische en zichtbare locatie geplaatst waar veel gebruikers langskomen.

... Uitzonderingen (2)

Zitbanken

Locaties met een bank zijn verblijfsgebieden voor inwoners, passanten en bezoekers.

- Afhankelijk van de functie, gebied of overlast van zwerfafval wordt bepaald of een prullenbak geplaatst wordt.

Ontmoetingsplaatsen

Zijn locaties waar bewoners bij elkaar komen zoals jongeren of senioren. Vaak is een bank aanwezig op deze locaties.

- Op deze locaties wordt één prullenbak gefaciliteerd

Hotspots

Hotspots zijn gebieden waar meer vervuiling optreedt dan in andere gebieden.

- Maatwerk leveren om te bepalen of extra prullenbak geplaatst moet worden.
 - Afhankelijk van het gebied wordt bepaald welke type prullenbak toegepast wordt;
 - Bij zeer grote concentraties aan afval kan een speciale voorziening (special) worden toegepast.

Winkelgebieden Scan 2024

Maastricht

Voorwoord

Voor u ligt het rapport van de Winkelgebieden Scan 2024 voor gemeente Maastricht. Om aandacht en samenwerking rondom schone winkelgebieden te stimuleren doen wij jaarlijks de Winkelgebieden Scan. Hiermee onderzoeken we hoe schoon Nederlandse gebieden echt ervaren worden door de ondernemers en de bezoekers.

In dit rapport vindt u de scores voor schoon en beleving in Maastricht (paragraaf 2.2 en 2.3). Deze resultaten bieden handvatten voor een goed onderbouwd gesprek met ondernemers, inwoners en met medewerkers van de gemeente over het belang van schoon voor jullie winkelgebied. En belangrijker nog, wat je daar samen voor kunt doen. Winkelgebieden zijn een belangrijke economische factor én het visitekaartje van je gemeente. In een schoon winkelgebied voelen mensen zich prettiger en veiliger, blijven ze langer en geven ze meer uit.

Verder geven we informatie over hoe jullie winkelgebieden scoren ten opzichte van winkelgebieden in de rest van ons land. Er zijn de laatste jaren veel ontwikkelingen binnen het (zwerf)afvaldossier geweest en ook de aankomende jaren staat er nog veel te gebeuren, met de Winkelgebieden Scan blijven we dit monitoren.

1. Onderzoeksmethode

De Winkelgebieden Scan is een drieledig onderzoek en bestaat uit enquêtes onder het winkelend publiek, interviews met ondernemers en schouwrondes.

Het onderzoek is in oktober 2024 voor gemeente Maastricht uitgevoerd volgens de richtlijnen voor onderzoek opgesteld door brancheorganisatie Data & Insights Network (voorheen MOA).

In schouwrondes zijn aan de hand van de CROW-methode aanvullende gegevens verzameld over, onder meer, de hoeveelheid zwerfafval en de staat van de winkelgebieden. De uiteindelijke schoonbeleving van het winkelend publiek is het gemiddelde cijfer dat de bezoeker gaf voor de schoonheidsgraad in het algemeen en op het moment van winkelen. Per winkelgebied zijn minimaal 40 volledig ingevulde enquêtes afgenomen. Door rijksuniversiteit Groningen is onderzocht dat 30 volledig ingevulde enquêtes een representatief beeld geeft.

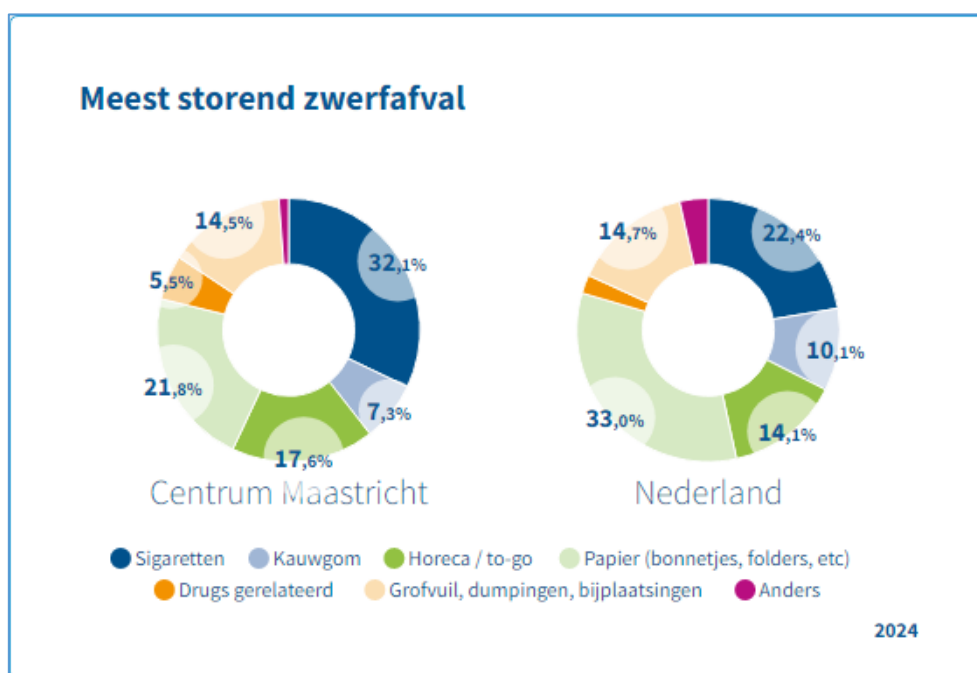
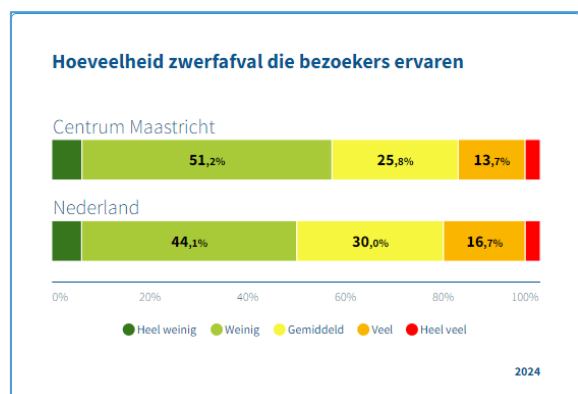
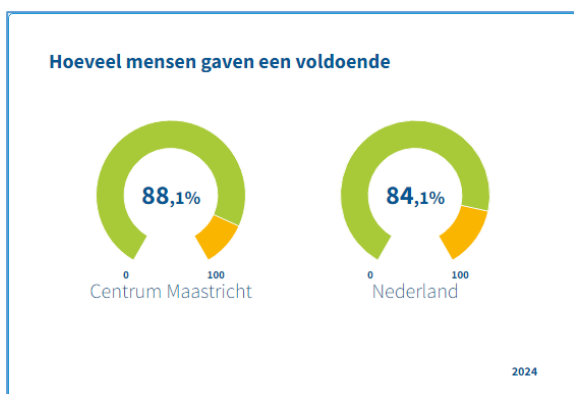
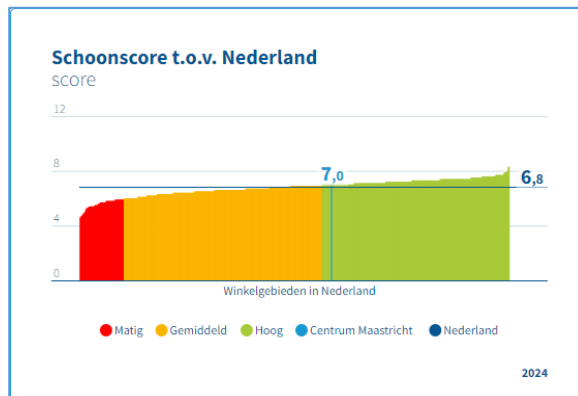
Met de ondernemers is onder andere gesproken over de 25 meter regel.

Algemene data 2024 Nederland

Aantal meetlocaties	429
Aantal gebieden	377
Aantal gemeenten	76
Aantal binnensteden	45
Aantal binnensteden - samengevoegd	30
Aantal enquêtes	18.962

2. Scorebord Winkelgebieden Scan 2024

2.1 Uitkomsten schoon en beleving - bezoekers

Meest verantwoordelijk schoon winkelgebied

Centrum Maastricht

Nederland

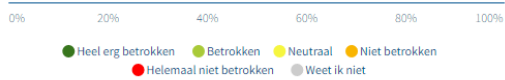
2024

Perceptie betrokken gemeente

Centrum Maastricht

Nederland

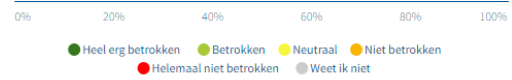
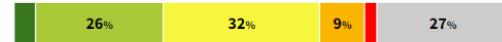
2024

Perceptie betrokken winkeliers

Centrum Maastricht

Nederland

2024

Mening bezoekers voldoende schoonmaak

Centrum Maastricht

Nederland

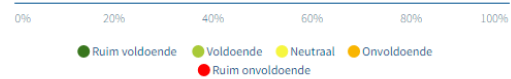
2024

Mening bezoekers voldoende afvalbakken

Centrum Maastricht

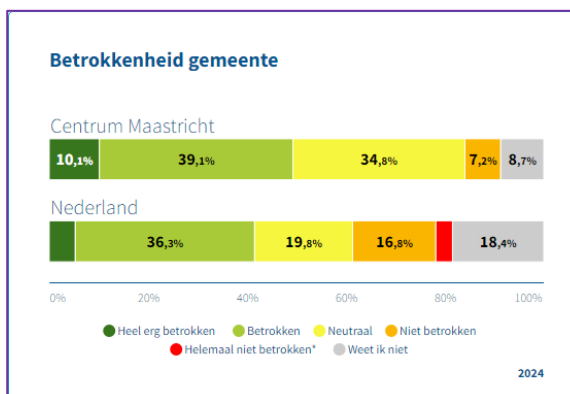
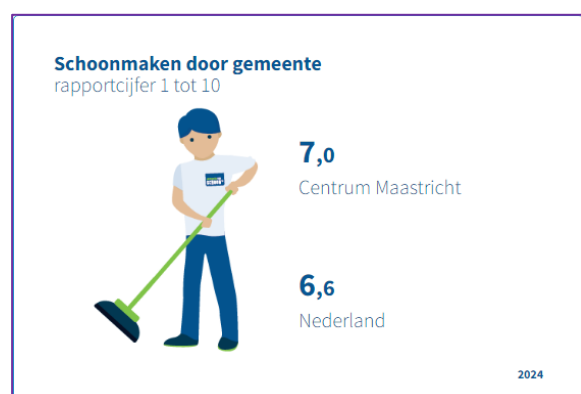
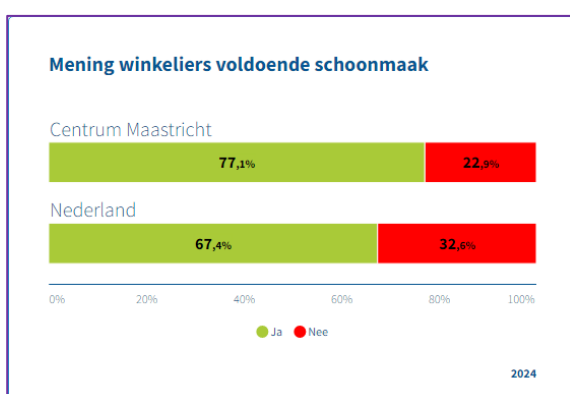
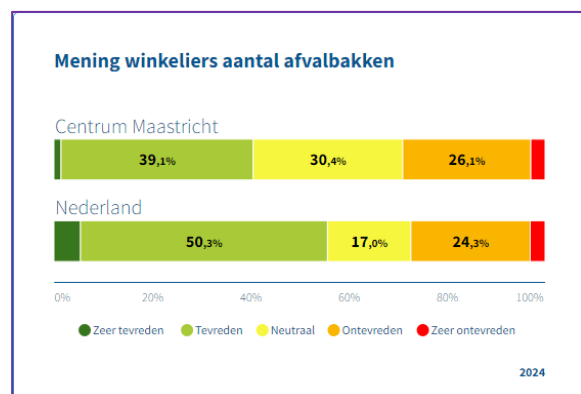
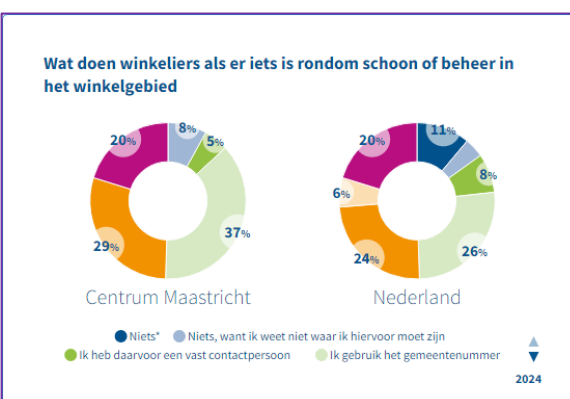
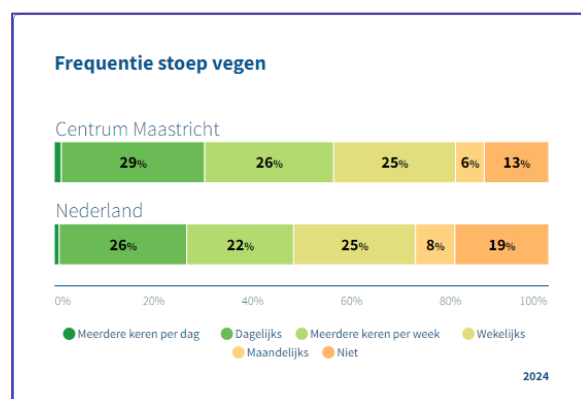
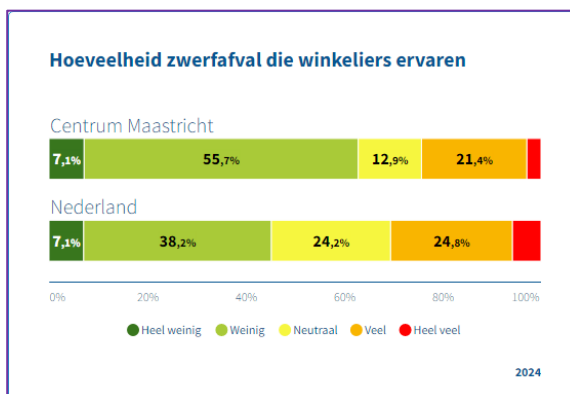
Nederland

2024

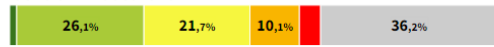
Een specificatie per meetlocatie is opgenomen in de bijlage.

2.2 Uitkomsten schoon en beleving - ondernemers

Samenwerking gemeente

Centrum Maastricht

Nederland

0% 20% 40% 60% 80% 100%

● Ruim voldoende ● Voldoende ● Neutraal ● Onvoldoende
● Ruim onvoldoende ● Weet ik niet

2024

Betrokkenheid eigen onderneming

Centrum Maastricht

Nederland

0% 20% 40% 60% 80% 100%

● Heel erg betrokken ● Betrokken ● Neutraal ● Niet betrokken
● Helemaal niet betrokken

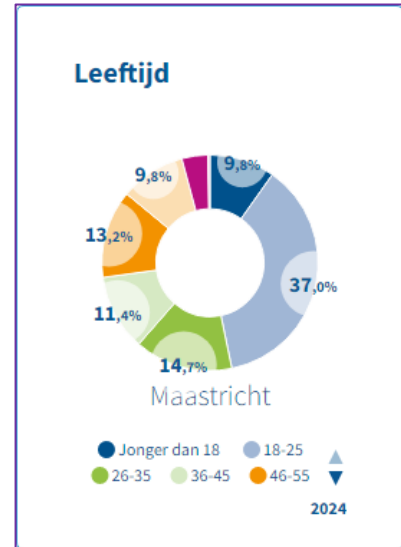
2024

2.3 Specificatie en advies Maastricht Winkelgebiedenscan, 24 & 25 oktober 2024

Bezoekersprofiel

Als er gekeken wordt naar het bezoekersprofiel van de respondenten uit deze gemeente, zijn er enkele opvallende dingen die naar voren komen.

- Het is duidelijk dat de meeste respondenten minder vaak het centrum bezoeken in vergelijking met andere winkelgebieden. Bijna driekwart van de mensen kwam één keer per maand of minder in het centrum.
- Er zijn opvallend veel jongere respondenten (46% tot en met 25 jaar) in vergelijking met de landelijke respondenten (17% tot en met 25 jaar).
- Nieuwstraat en Wycker Brugstraat werden duidelijk het meeste gebruikt als looproutes naar andere gebieden in het centrum.
- Men bezoekt het centrum vooral om te winkelen of voor horecabezoek.
- Plein 1922 en Helmstraat waren de uitzonderingen;
 - o 80% van de respondenten komt hier minimaal één keer per week.
 - o Men kwam hier voornamelijk de dagelijkse boodschappen doen.

Beleving

Op het gebied van beleving ligt de gemeente Maastricht bijna exact op het landelijk gemiddelde.

Schoonheid

Op het gebied van schoonheid scoort de gemeente Maastricht net boven gemiddeld. Vooral de voldoende schoonmaak wordt als erg positief beoordeeld door alle respondenten. De Nieuwstraat wordt als erg schoon (7,7) ervaren binnen de gemeente. Bij het Mosae Forum is men duidelijk het minst tevreden (4,9) over de hoeveelheid zwerfafval. Door het hele centrum stoort men zich het meeste aan sigaretten en horeca/ to go afval. Uitzonderingen hierop zijn Wolfstraat en Helmstraat, waar grofvuil een doorn in het oog is.

Openbare ruimte

Door het hele centrum heen vinden alle respondenten dat er maar net voldoende afvalbakken aanwezig zijn (5,9) en hiermee scoort de gemeente wel duidelijk onder het landelijk gemiddelde.

Bij de Helmstraat en de Muntstraat scoren de hoeveelheid afvalbakken laag.

De Nieuwstraat wordt als erg schoon en aangenaam ervaren. De Wolfstraat wordt erg goed beoordeeld op schoonheid.

Verantwoordelijkheid

De betrokkenheid van de gemeente (6,6) krijgt een mooie voldoende en ligt daarmee vrij ruim (0,5) boven het landelijk gemiddelde, maar de betrokkenheid van de ondernemers (6,0) wordt maar net voldoende beoordeeld, en ligt daarmee onder het gemiddelde. De bezoeker/gebruiker wordt duidelijk als meeste aangewezen als verantwoordelijke voor het schoonhouden van het centrum, al ligt het percentage gemeente ook hoog (38%).

Omdat veel mensen niet uit de gemeente komen is ook terug te zien dat maar een kwart (25,1%) van de respondenten zich verantwoordelijk voelt om de gemeente schoon te houden. Hierdoor weten de meeste mensen ook niet hoe betrokken de andere inwoners zijn.

Ruim 1 op de 3 (38%) van de mensen laat weleens afval achter op de grond terwijl maar liefst twee derde (68%) nooit zwerfafval opraapt van een ander.

Driekwart van de respondenten levert zijn of haar statiegeld altijd in, wat vrij laag is. De meeste mensen vinden het te veel gedoe of te vies om te bewaren.

Eerdere deelnames

De laatste deelname van de gemeente Maastricht was in 2019. Het is daarom lastig om heel veel te kunnen vertellen over de trends van de afgelopen jaren. Sinds de laatste deelname is wel duidelijk dat Maastricht dezelfde dalende lijn meemaakt als de landelijke cijfers. Er zijn hier echter nog enkele uitzonderingen op.

De tevredenheid over voldoende schoonmaak, hoeveelheid zwerfafval en de schoonscores liggen, ondanks de daling, nog steeds boven het landelijk gemiddelde.

Het enige aspect waar de gemeente Maastricht onder het landelijk gemiddelde is gezakt, is het aantal afvalbakken.

Ondernemers

Opvallend bij de ondernemers is dat zij ook zichzelf als minder betrokken ervaren bij het schoonhouden van het gebied. Het aantal dat zichzelf als betrokken ervaart ligt ongeveer 20% onder het landelijke gemiddelde (respectievelijk 42% en 62%).

De schoonscore die ondernemers geven liggen gelijk met het landelijk gemiddelde (dit is een verschil met de bezoekers die hier bovengemiddelde scores voor geven). De ondernemers vinden dat er (heel) weinig zwerfafval ligt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Wel geven ze aan dat er weinig prullenbakken zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Zij zijn te spreken over de inzet van de gemeente: schoonmaken door de gemeente wordt met een 7,0 beoordeeld (landelijk 6,6). Ook vindt 77% dat er voldoende wordt schoongemaakt ten opzichte van 67% landelijk.

Adviezen

De bezoekers ervaren de gemeente als betrokken bij het schoonhouden van het centrum, bij de ondernemers zien ze dit in mindere mate. De ondernemers kunnen wellicht nog beter geïnformeerd worden over hun eigen verantwoordelijkheden om het centrum schoon te houden. Dit wordt extra onderbouwd door de resultaten vanuit de ondernemers zelf. Hier liggen dus kansen!

Zoals te verwachten komen er veel (jonge) toeristen naar het centrum voor een dagje winkelen. Het is aan te raden om eventuele communicatie omtrent een (schoon)boodschap hierop aan te passen.

Door het hele centrum zijn de bezoekers al vrij tevreden over de schoonheid, echter zijn er drie gebieden die in negatieve zin opvallen; Mosae Forum, Helmstraat en Muntstraat. Vooral op het gebied van afval(bakken) is hier veel winst te behalen.

Door het hele centrum storen de bezoekers zich voornamelijk aan peuken en horeca afval/ to go afval. Om dit te verminderen is een goede samenwerking met de ondernemers of een speciale aanpak nodig, omdat dit soort zwerfafval meestal lastig op te ruimen is.

Bijlage overzicht meetlocaties schoon en beleving bezoekers

Hieronder de schoonscores 'moment' en 'algemeen' van de verschillende meetlocaties in de binnenstad.

Gebied	Aantal respondenten	Schoonscore moment	Schoonscore algemeen
Landelijk	18962	6,8	6,7
Gemeente	387	7,0	6,9
Binnenstad - Grote Staat	43	7,2	7,3
Binnenstad - Helmstraat	43	6,4	6,0
Binnenstad - Maastrichter Brugstraat	42	7,8	7,4
Binnenstad - Mosae Forum	45	6,3	6,3
Binnenstad - Muntstraat	43	7,4	7,4
Binnenstad - Nieuwstraat	43	7,6	7,8
Binnenstad - Plein 1992	42	6,5	6,5
Binnenstad - Wolfstraat	42	7,0	6,9
Binnenstad - Wycker Brugstraat	44	7,3	7,0

Hieronder de scores van de andere schoon gerelateerde onderdelen vanuit de respondenten en verdeeld over de meetlocaties waaronder hoeveelheid zwerfafval die men ervaart, of men vindt dat er voldoende wordt schoongemaakt en of men vindt dat er voldoende afvalbakken in het winkelgebied staan. Het percentage laat het aantal **positieve** antwoorden zien. Hoe hoger het percentage hoe meer respondenten tevreden zijn over het onderdeel.

Gebied	Aantal respondenten	(Heel) Weinig Zwerfafval	Voldoende schoonmaak	Voldoende afvalbakken
Landelijk	18962	50%	46%	49%
Gemeente	387	57%	51%	40%
Binnenstad - Grote Straat	43	72%	58%	44%
Binnenstad - Helmstraat	43	40%	42%	40%
Binnenstad - Maastrichter Brugstraat	42	69%	55%	45%
Binnenstad - Mosae Forum	45	22%	42%	40%
Binnenstad - Muntstraat	43	44%	40%	33%
Binnenstad - Nieuwstraat	43	81%	49%	42%
Binnenstad - Plein 1992	42	50%	62%	36%
Binnenstad - Wolfstraat	42	86%	60%	36%
Binnenstad - Wycker Brugstraat	44	55%	52%	45%

Als laatste is hieronder te zien hoeveel procent van de respondenten de winkeliers en de gemeente als betrokken ervaren bij het schoonhouden van het gebied. Deze percentages liggen over het algemeen lager dan de onderdelen hierboven omdat veel respondenten aangeven dit niet te weten of er neutraal in staan.

Gebied	Aantal respondenten	Winkeliers (zeer) betrokken	Gemeente (zeer) betrokken
Landelijk	18962	30%	31%
Gemeente	387	25%	35%
Binnenstad - Grote Staat	43	21%	33%
Binnenstad - Helmstraat	43	21%	30%
Binnenstad - Maastrichter Brugstraat	42	36%	43%
Binnenstad - Mosae Forum	45	24%	36%
Binnenstad - Muntstraat	43	14%	26%
Binnenstad - Nieuwstraat	43	26%	35%
Binnenstad - Plein 1992	42	26%	48%
Binnenstad - Wolfstraat	42	17%	21%
Binnenstad - Wycker Brugstraat	44	43%	41%